

HVORDAN DET AT MEDBEVIDNE KUNNE TRANSFORMERE DEN POST-PANDEMISKE VERDEN

DEN STORE LIGHEDSSKABER?

Af de metaforer, der cirkulerer i medierne for at beskrive covid-19-pandemien, er det for mig mest meningsfulde billede dette: Mens hele verden oplever den samme storm, kæmper vi os igennem den siddende i meget forskelligartede både.

En anden almindelig metafor med en vis gennemslagskraft er billedet af coronavirus som "den store lighedsskaber". Metaforen gør os opmærksomme på, hvor udbredt Covid-19 er geografisk, og at alle slags mennesker bliver smittet: gamle, unge og midaldrende; rige og fattige; berømte og anonyme; de, der strutter af sundhed og de, der ikke gør. Det tog dog ikke pandemien lang tid at gøre klart, at enhver insisteren på "lighed" tilslører den grusomme realitet om vores ekstremt *ulige* risiko for at blive udsat for virussen, for at blive virkelig syge og, ja, dø.

Lad os vende tilbage til bådene. Nogle af dem har kahytter med vel-assorterede kabysser, masser af sæbe og vand, computere, godt internet og radar. Nogle er bare åbne skrog. Nogle lækker. Nogle både er store med kun få mennesker om bord; nogle er små og overfyldte. Mange mennesker ligger faktisk i vandet og prøver at undgå at drukne. I en storm, der er så

voldsom, varierer folks chancer for at redde sig i land enormt. Det betyder noget, om du er i Tyskland, USA eller Brasilien, i midten af en storby eller på landet. Det betyder noget, om du har adgang til rent vand og sundhedspleje. Det betyder noget, om dine omstændigheder giver dig mulighed for at holde social afstand. Det betyder noget, om du hver dag eksponeres gennem pasning af de syge, gennem vask af hospitalslinned, indsamling af skrald, gennem indkøb af dagligvarer, ved at begrave de døde. I de fleste af vores samfund er sådanne servicejob i uforholdsmæssig grad besat af racialiserede og etniske minoriteter.

Der er bevis for, at det betyder noget. For bare at tage en enkelt statistik af de tusinder der er til rådighed: Afroamerikanere udgør 32% af befolkningen i Louisiana og 70% af statens covid-19-dødsfald (Thebault et al.).

Der er for nyligt opstået protester blandt folk, der ikke synes at føle meget omsorg for andre (Anon.). I kølvandet på George Floyds mord, retter andre protester sig mod den manglende omsorg og racebetingede uretfærdighed, der findes overalt i samfundet (Glenza). Det forekommer mig, at erkendelsen af forbindelserne mellem ulighed i Covid-19 sygelighed og racismeproblematikken er afgørende, hvis noget skal ændre sig snart. Selvfølgelig er erkendelse ikke nok. Som Peggy McIntosh påpegede for årtier siden i et forsøg på at vurdere, hvilke hverdagsprivilegier hun havde alene på grund af sin hvide hudfarve: de, der nyder godt af det nuværende system, bør indse, at mange privilegier er *ufortjente*. Nogle er fordele, som *alle* i et retfærdigt samfund burde kunne nyde, mens andre privilegier giver adgang til at agere egoistisk, ja faktisk morderisk (McIntosh).

Skyld er ikke pointen.

FORTJENER VI IKKE ALLE EN PLADS I ET STABILT FARTØJ?

Vi er nødt til at bruge vores ubehag og vrede som anledning til at gøre noget for at få alle mennesker ombord i en god båd, faktisk en række ting.

Anerkend, at ufortjente privilegier skaber uretfærdige ulemper. Lær om ulighed i dødelighed og de underliggende systemiske faktorer fra offentlige intellektuelle som Keeanga-Yamahtta Taylor og Linda Villarosa (Chow), og om, hvordan racisme fungerer fra Lee Pelton og Cornel West.

Ekspertes nævner tre hovedårsager til, at racialiserede og etniske mindretal dør af Covid-19 i uforholdsmæssigt høje antal (Gupta):

1. deres job i frontlinjerne, der bringer dem i kontakt med virussen;
2. diskrimination, herunder uerkendt bias i sundhedsvæsenet, der fører til underbehandling og
3. eksisterende forhold, der ofte bliver udløst af dårlige boligforhold og levevilkår.

Alle disse faktorer er i sig selv produkter af systemisk racisme, der tillader civil vold og politiets brutalitet.

MEDBEVIDNING OG REEL FORANDRING

Uanset om man føler, at man for længst eller for nylig har forstået disse problemer, da er de første skridt mod en reel forandring de samme: Man må erhverve sig viden om uretfærdighed, begået overfor andre og derefter begynde at videregive det, man har lært. Jeg har kaldt denne proces "medbevidning" og påpeget, at det er en proces, der skal ledsages af omhyggelig lydhørhed, ægte medfølelse, seriøs forskning, ydmyghed omkring ens egen rolle og dens begrænsninger samt anerkendelse af de sande ofre uden appropriering af det de ofrer.

Vi kan ikke slette århundreders racisme. Men når vi er og forbliver fast besluttede på at prøve at benævne ufortjente privilegiers intersektionelle forbindelse med racistisk undertrykkelse, reflekterer vi over, hvad vi mener er forkert i dag og skal ændres. Motiveret af vores ubehag, kan vi gribe øjeblikket i forhold til de uligheder, der indiskutabelt afsløres af den dobbelte plage af Covid-19 og racisme, med henblik på at arbejde hen imod den "radikale genopbygning" af samfundet, som Martin Luther King opfordrede til.

Mens vi efterstræber at vælge ledere, der interesserer sig for at arbejde for systemiske ændringer, herunder på lokalt niveau, som Barack Obama foreslår, er det værd at gøre alt, hvad vi kan for at lindre andres aktuelle lidelser.

Jeg er inspireret af de irere, der for nylig indsamlede millioner af dollars til at hjælpe Navajo Nation og Hopi Reservatet med at betale for vand,

sundhedsforsyninger og covid-19-test – som hjælp til at købe bedre både, for at vende tilbage til terminologien i min indledning. Således anerkender og takker iredne Choctaw-stammen, der i 1847 selv donerede midler til at hjælpe deres forfædre i hungersnød, da kartoffelhøsten slog fejl, endskønt stammemedlemmerne selv lige var blevet tvangsflyttet, og tusinder var døde langs stien "Trail of Tears". Når du lærer denne historie (O'Loughlin and Zaveri) at kende og videregiver den, bliver du medvidne til historisk og aktuel uretfærdighed. Du gør noget (Doing Something). Og det er skridt i den rigtige retning for vores post-pandemiske verden.

Artiklen blev oprindeligt udgivet i Manuela Gerlof og Rabea Rittgerodt (red.): "13 Perspectives on the pandemic Thinking in a state of exception. A De Gruyter Humanities Pamphlet", Walter de Gruyter GmbH, under titlen "How Co-witnessing Could Transform the Post-pandemic World" og er oversat af Karen Hvidtfeldt og Per Krogh Hansen med tilladelse af forfatter, redaktører og forlag.

Irene Kacandes er Dartmouth Professor på Dartmouth College, hvor hun underviser i Ty-ske Studier, Sammenlignende Litteraturvidenskab, Kvinde-, Køn- og Seksualitetsstudier samt Jødiske Studier. Hun har udgivet otte bøger, hendes seneste publikationer inkluderer *Let's Talk About Death* (2015) og *Eastern Europe Unmapped* (2017). Irene Kacandes er desuden redaktør af De Gruyters serie *Interdisciplinary German Cultural Studies*.

LITTERATUR

- Anon. "Coronavirus Lockdown Protest: What's Behind the Us Demonstrations?" *BBC News* 21. April 2020. <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52359100>.
- Barbaro, Michael. "Why Is the Pandemic Killing So Many Black Americans?" *The Daily. The New York Times* 20. maj 2020.
- Doing Something *Facebook*, 2020. https://www.facebook.com/groups/458897688025950/?ref=bookmarks#_=_
- Glenza, Jessica. "George Floyd Protests around the Us: What Is Happening?" *The Guardian*, 2. juni 2020. <https://www.theguardian.com/us-news/2020/jun/02/george-floyd-protests-us-what-is-happening>.
- Gupta, Sujata. "Why African-Americans May Be Especially Vulnerable to Covid-19." *ScienceNews*, 2020. <https://www.sciencenews.org/article/coronavirus-why-african-americans-vulnerable-covid-19-health-race>.
- "Intersectionality." *Merriam-Webster.com Dictionary, Merriam-Webster*, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/intersectionality>. Besøgt 22. februar 2021.

- Kacandes, Irene. "Die Ungnade Der Späten Geburt: Challenges in the Twenty-First Century for Central Europeans: German Studies Association Presidential Address 2016." *German Studies Review*, 40 2 (2017): 389-405, doi:10.1353/gsr.2017.0052.
- McIntosh, Peggy. "White Privilege: Unpacking the Invisible Knapsack." *Peace and Freedom Magazine*, 1989, 10-12.
- O'Loughlin, Ed og Mihir Zaveri. "Irish Return an Old Favor, Helping Native Americans Battling the Virus." *The New York Times* 5. maj 2020. https://www.nytimes.com/2020/05/05/world/coronavirus-ireland-native-american-tribes.html?fbclid=IwAR3Ukik76QGYTahNGOCaQRLutlFEFDgZSePljOIGSTCkD5Gqqq_IXRQbdrQ.
- Obama, Barack. "As Millions of People..." *Facebook*, 1. juni 2020.
- Pelton, Lee. "What Will You Do, White America? What Will You Do?" *Cognoscenti*, 2020. <https://www.wbur.org/cognoscenti/2020/06/01/george-floyd-systemic-racism-boston-lee-pelton>.
- Taylor, Keeanga-Yamahtta. "The Black Plague." *The New Yorker*, 2020. <https://www.newyorker.com/news/our-columnists/the-black-plague>.
- Thebault, Reis et al. "The Coronavirus Is Infecting and Killing Black Americans at an Alarming High Rate." *The Washington Post* 7. april, 2020. https://www.washingtonpost.com/gdpr-consent/?arc404=true&next_url=https%3a%2f%2fwww.washingtonpost.com%2fnation%2f2020%2f04%2f07%2fcoronavirus-is-infecting-killing-black-americans-an-alarming-high-rate-post-analysis-shows%2f%3farc404%3dtrue.
- West, Cornel. "The Future of America Depends on How We Respond." 11th hour, *MSNBC*, 2020. https://www.msnbc.com/11th-hour/watch/cornel-west-the-future-of-america-depends-on-how-we-respond-84254277846?fbclid=IwAR-2zXxU4Bs_478TU1rTXLGMYk7R_AoBrmOPcjjEopQRXo9Xuz6YARa-82NU.

